



**Εξάλειψη των διακρίσεων
σε βάρος παιδιών και γονέων
που βασίζονται στο σεξουαλικό προσανατολισμό
ή/και την ταυτότητα φύλου.**



Μετάφραση – Επιμέλεια – Προσαρμογή: Πολύχρωμο Σχολείο (2016)

www.rainbowschool.gr | [@info@rainbowschool.gr](mailto:info@rainbowschool.gr) | [f rainbowschoolgr](https://www.facebook.com/rainbowschoolgr)

Όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από τον πραγματικό ή τον υποτιθέμενο σεξουαλικό προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου τους, έχουν το δικαίωμα ασφαλούς και υγιούς παιδικής ηλικίας που είναι απαλλαγμένη από διακρίσεις. Η ίδια αρχή ισχύει για όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από το σεξουαλικό προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου των γονιών τους. Τόσο η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του παιδιού όσο και η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθιστά σαφές ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι οικουμενικά. Κανένα άτομο - παιδί ή ενήλικας – δεν πρέπει να υφίσταται κακοποίηση, διακρίσεις, εκμετάλλευση, περιθωριοποίηση ή βία οποιασδήποτε μορφής και για οποιονδήποτε λόγο, μεταξύ άλλων με βάση τον πραγματικό ή υποτιθέμενο σεξουαλικό προσανατολισμό ή ταυτότητα φύλου τους. Ομοίως, κανένα άτομο δεν θα πρέπει να αρνηθεί οποιαδήποτε από τα οικουμενικά ανθρώπινα δικαιώματα, ελευθερίες και βασικές δυνατότητες.

Σε όλες τις περιοχές του κόσμου, τα παιδιά που είναι ΛΟΑΤΚΙ* - ή με άλλα λόγια αντιλαμβάνονται ότι έχουν διαφορετικό σεξουαλικό προσανατολισμό ή ταυτότητα φύλου από τον κανόνα - συχνά υφίστανται διακρίσεις, εκφοβισμό, παρενόχληση και βία. Παρόμοια μοτίβα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορούν να βρεθούν σε βάρος παιδιών των οποίων οι γονείς θεωρούνται ΛΟΑΤΚΙ. Πολύ συχνά, όταν ο πραγματικός ή ο θεωρούμενος σεξουαλικός προσανατολισμός ή ταυτότητα φύλου δεν συμφωνεί με τις κοινωνικές νόρμες, η ευαλωτότητα αυξάνεται. Αυτό περιλαμβάνει την έκθεση σε διακρίσεις στο σχολείο, στην υγεία, στις αθλητικές ομάδες και σε πολλά άλλα περιβάλλοντα. Επίσης την εγκατάλειψη και την απόρριψη από την οικογένεια, την κοινότητα ή την κοινωνία, τον αναγκαστικό γάμο, την υποκινούμενη από μίσος βία, συμπεριλαμβανομένης της δολοφονίας και την αύξηση των κινδύνων για την υγεία τους λόγω της έλλειψης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας αλλά και λόγω έλλειψης εκπαίδευσης ώστε να αναπτύξουν ικανότητες φροντίδας του εαυτού τους.

Ενώ οι αριθμοί των χωρών αλλάζουν, οι πρόσφατες εκτιμήσεις δείχνουν ότι περίπου 80 χώρες έχουν νόμους όπου οι πολίτες τους υπόκεινται σε ποινικές κυρώσεις σχετικά με την ομοφυλοφιλία. Αυτοί οι νόμοι, όχι μόνο υπονομεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά μπορούν επίσης να πυροδοτήσουν τις διακρίσεις, το στίγμα, και ακόμη και τη βία εναντίον ανθρώπων με βάση το θεωρούμενο σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου τους. Οι νόμοι αυτοί μπορεί να είναι ακόμα πιο επιβλαβείς για τα παιδιά και τους εφήβους, τα οποία είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στον εκφοβισμό, τη βία, και το στίγμα. Κάθε νόμος που αυξάνει τον κίνδυνο να προκληθεί βλάβη στα παιδιά είναι σε αντίθεση με τις αρχές που καθορίζονται στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και το καθολικό ανθρώπινο ένστικτο για την προστασία των παιδιών.

Θα πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για να αλλάξουν νοοτροπίες και να προστατευθούν τα παιδιά και οι οικογένειες από τις διακρίσεις βάσει του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου τους. Θετικές κοινωνικές νόρμες που αναγνωρίζουν και χαιρετίζουν την πολυμορφία των πολιτισμών σε όλο τον κόσμο θα πρέπει να ενισχυθούν ώστε να συμπεριλάβουν την αναγνώριση, την προστασία και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων, ανεξάρτητα από τον πραγματικό ή τον θεωρούμενο σεξουαλικό προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου τους. Η κακοποίηση που βασίζεται στον πραγματικό ή θεωρούμενο σεξουαλικό προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου δεν πρέπει να γίνει ανεκτή. Όλα τα μέτρα για την προστασία των ΛΟΑΤΚΙ παιδιών και ΛΟΑΤΚΙ γονέων θα πρέπει να επιβληθούν κατά τρόπο που να είναι πραγματικά προς το συμφέρον των παιδιών, και δεν φιμώνουν απλώς το θύμα ή το οδηγούν να μη συζητά ανοιχτά.

* ΛΟΑΤΚΙ: Λεσβίες, Ομοφυλόφιλοι, Αμφιφυλόφιλοι, Τρανς, Κούιρ, Ίντερσεξ



Η διεθνής κοινότητα έχει εντείνει τις προσπάθειές της για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των ατόμων και των ομάδων που αντιμετωπίζουν ή αντιμετώπισαν διακρίσεις και αποκλεισμό.

Τέτοιες προσπάθειες έχουν καταλήξει στην ανάπτυξη μιας σειράς διεθνών συνθηκών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και άλλων μέσων και μηχανισμών που επιδιώκουν την προώθηση των δικαιωμάτων και την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος εθνοτικών μειονοτήτων, κοριτσιών και γυναικών καθώς και ατόμων και παιδιών με αναπηρίες μεταξύ άλλων. Η αρχή της μη διάκρισης είναι παρούσα σε όλες τις σημαντικές συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και έχει προσδιοριστεί από την Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού ως γενική αρχή θεμελιώδους σημασίας. Υπάρχουν λόγοι για αισιοδοξία: κατά τη διάρκεια των προηγούμενων δεκαετιών, πολλές χώρες έχουν προχωρήσει προς την ενίσχυση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου - ενισχύοντας τη νομοθεσία κατά των διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των αντι-ΛΟΑΤΚΙ δράσεων όπου εμπíπτουν στο πεδίο των εγκλημάτων μίσους όπου υπάρχει τέτοια νομοθεσία, και στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.

Όλο και περισσότερα παιδιά μεγαλώνουν σε νοικοκυριά και κοινότητες που επιδιώκουν την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων τους, ανεξάρτητα από το σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου των ίδιων ή των γονέων/ κηδεμόνων τους. Μεγαλώνοντας σε μια υγιή και σταθερή οικογένεια και κοινότητα που ενθαρρύνεται από τους γονείς/κηδεμόνες, χωρίς φόβο, ασφαλείς από τη βία, την εκμετάλλευση και τις διακρίσεις, αυξάνονται οι πιθανότητες τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν πλήρως τα δικαιώματά τους και να προσεγγίσουν τις δυνατότητές τους.

Μέχρι στιγμής, δεν υπάρχει δεσμευτικό διεθνές μέσο όπου αναφέρεται ρητά στις διακρίσεις εις βάρος ατόμων με βάση τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου. Υπάρχει, ωστόσο, μια μη δεσμευτική επιτροπή CRC (GC15), όπου η επιτροπή προσδιορίζει τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου ως λόγο για διακρίσεις.

Πρόσφατες εκτιμήσεις ισχυρίζονται ότι περίπου 80 χώρες σε όλο τον κόσμο έχουν νόμους που υποβάλλουν τους πολίτες τους σε σοβαρές ποινικές κυρώσεις για την ομοφυλοφιλία. Τέτοιοι νόμοι θεσμοθετούν διακρίσεις και μπορεί να οδηγήσουν στη βία. Ένα μικρός αριθμός των χωρών και περιοχών έχουν πρόσφατα περάσει πρόσφατα νομοθεσία ή θεσπίσει διοικητικές πρακτικές οι οποίες οδηγούν περαιτέρω στην ποινικοποίηση ή το στιγματισμό της ομοφυλοφιλίας. Μια τέτοια νομοθεσία μερικές φορές εμφανίζεται ως προσπάθεια για την προστασία των παιδιών, αλλά υπάρχουν σημαντικά αποδεικτικά στοιχεία ότι οι διακρίσεις ή η ποινικοποίηση της ΛΟΑΤΚΙ ταυτότητας ή συμπεριφοράς πραγματικά βλάπτει και δεν προστατεύει τα παιδιά. Ευτυχώς, ένας μεγαλύτερος αριθμός χωρών και περιοχών κινείται προς την κατεύθυνση κατάργησης νόμων που ποινικοποιούν τις ομοφυλοφιλικές πράξεις μεταξύ συναινούστων ενηλίκων.



Διακρίσεις σε βάρος των παιδιών με βάση τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου βλάπτουν τις πιθανότητές τους να ασκήσουν τα δικαιώματά τους και αυξάνουν τον κίνδυνο της κακοποίησης, της εκμετάλλευσης, της βίας και της περιθωριοποίησης.

Οι διακρίσεις και οι ψυχολογικές και σωματικές βλάβες που αντιμετωπίζουν τα ΛΟΑΤΚΙ παιδιά πηγάζουν από συμπεριφορές που δεν αποδέχονται όλα τα άτομα ως ίσα. Αυτή η έλλειψη σεβασμού για τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ παιδιών μπορεί να εκδηλωθεί με διάφορους τρόπους. Αυτοί περιλαμβάνουν, αλλά ασφαλώς δεν περιορίζονται σε αυτές, απομόνωση από τους συμμαθητές στο σχολείο, στο σπίτι, ή στην κοινότητα, περιθωριοποίηση και αποκλεισμό από ουσιώδεις υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση και η υγειονομική περίθαλψη, εγκατάλειψη από την οικογένεια και την κοινότητα, εκφοβισμό, σωματική και σεξουαλική βία, και σε ακραίες περιπτώσεις, διορθωτικό βιασμό - μια αποτρόπαια πράξη με την οποία ένα άτομο βιάστηκε ως δήθεν «θεραπεία» του σεξουαλικού προσανατολισμού ή της ταυτότητας φύλου του. Οι επιδράσεις της διάκρισης, του αποκλεισμού και της βίας μπορεί να επεκταθεί σε όλη την παιδική ηλικία και την ενηλικίωση, με δια βίου συνέπειες. Για παράδειγμα, υπάρχουν ατράνταχτα στοιχεία που δείχνουν ότι τα ΛΟΑΤΚΙ παιδιά και νέα άτομα που υφίστανται διακρίσεις είναι πιο πιθανό να σκεφτούν ή να αποπειραθούν αυτοκτονία σε σύγκριση με τους συνομηλίκους τους.

Το αληθινό αντίκτυπο των διακρίσεων, της κακοποίησης και της βίας εις βάρος των ΛΟΑΤΚΙ παιδιών και των γονέων τους παραμένει άγνωστο, σε μεγάλο βαθμό λόγω της έλλειψης γνώσης και διαφάνειας όσον αφορά τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου του ατόμου σε πολλές χώρες και κοινωνίες.



Διεθνείς Συμβάσεις , σύμφωνα και δηλώσεις που αφορούν τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΔΥΡΗΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 2: Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιοσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση. Δεν θα μπορεί ακόμα να γίνεται καμία διάκριση εξαιτίας του πολιτικού, νομικού ή διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, υπό κηδεμονία ή υπεξουσία, ή που βρίσκεται υπό οποιονδήποτε άλλον περιορισμό κυριαρχίας.

ΑΡΘΡΟ 3: Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 5: Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ούτε σε ποινή ή μεταχείριση σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική.

ΑΡΘΡΟ 7: Όλοι είναι ίσοι απέναντι στον νόμο και έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία του νόμου, χωρίς καμία απολύτως διάκριση. Όλοι έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία από κάθε διάκριση που θα παραβίαζε την παρούσα Διακήρυξη και από κάθε πρόκληση για μια τέτοια δυσμενή διάκριση.

ΑΡΘΡΟ 9: Κανείς δεν μπορεί να συλλαμβάνεται, να κρατείται ή να εξορίζεται αυθαίρετα.

ΑΡΘΡΟ 12: Κανείς δεν επιτρέπεται να υποστεί αυθαίρετες επεμβάσεις στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του, ούτε προσβολές της τιμής και της υπόληψης του. Καθένας έχει το δικαίωμα να τον προστατεύουν οι νόμοι από επεμβάσεις και προσβολές αυτού του είδους.

ΑΡΘΡΟ 19: Καθένας έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, που σημαίνει το δικαίωμα να μην υφίσταται δυσμενείς συνέπειες για τις γνώμες του, και το δικαίωμα να αναζητεί, να παίρνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες, με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης, και από όλο τον κόσμο.

ΑΡΘΡΟ 20(1): Καθένας έχει το δικαίωμα να συνέρχεται και να συνεταιρίζεται ελεύθερα και για ειρηνικούς σκοπούς.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Άρθρο 2(1): Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να σέβονται τα δικαιώματα, που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση και να τα εγγυώνται σε κάθε παιδί που υπάγεται στη δικαιοδοσία τους, χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων του παιδιού ή των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή της εθνικής, εθνικιστικής ή κοινωνικής καταγωγής τους, της περιουσιακής τους κατάστασης, της ανικανότητάς τους, της γέννησής τους ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

Άρθρο 2(2): Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται αποτελεσματικά το παιδί έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κύρωσης, βασισμένης στη νομική κατάσταση, στις δραστηριότητες, στις εκφρασμένες απόψεις ή στις πεποιθήσεις των γονέων του, των νόμιμων εκπροσώπων του ή των μελών της οικογένειάς του.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 2(1): Τα Συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να εγγυώνται σε όλα τα άτομα που βρίσκονται στην επικράτειά τους και υπάγονται στη δικαιοδοσία τους τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο, χωρίς καμία διάκριση, ιδίως φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκευματος, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας, γέννησης ή κάθε άλλης κατάστασης.

Άρθρο 6(1): Το δικαίωμα στη ζωή είναι εγγενές στον άνθρωπο. Το δικαίωμα αυτό πρέπει να προστατεύεται από το νόμο. Από κανένα δεν μπορεί να αφαιρεθεί αυθαίρετα η ζωή.

Άρθρο 7: Κανείς δεν υποβάλλεται σε βασανιστήρια ούτε σε ποινές ή μεταχειρίσεις σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές. Ειδικότερα, απαγορεύεται η υποβολή προσώπου, χωρίς την ελεύθερη συγκατάθεσή του σε ιατρικό ή επιστημονικό πείραμα.

Άρθρο 9(1): Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια του προσώπου του.

Άρθρο 17(1): Κανείς δεν υπόκειται σε αυθαίρετες ή παράνομες παρενοχλήσεις της ιδιωτικής του ζωής, της οικογένειας, της κατοικίας ή της αλληλογραφίας του, ούτε σε παράνομες προσβολές της τιμής και της υπόληψής του.

Άρθρο 19(2): Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία της αναζήτησης, της λήψης και της μετάδοσης πληροφοριών και απόψεων κάθε είδους, ανεξαρτήτως συνόρων, προφορικά, γραπτά, σε έντυπα, σε κάθε μορφή τέχνης ή με κάθε άλλο μέσο της επιλογής του.

Άρθρο 21: Αναγνωρίζεται το δικαίωμα ειρηνικής συνάθροισης. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν υπόκειται σε περιορισμούς άλλους εκτός από εκείνους που επιβάλλονται σύμφωνα με το νόμο και είναι απαραίτητοι σε μία δημοκρατική κοινωνία για το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης ή για την προστασία της δημόσιας υγείας, των χρηστών ηθών ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων.

Άρθρο 22(1): Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος σύστασης συνδικαλιστικών οργανώσεων και συμμετοχής του σε αυτές για την προστασία των συμφερόντων του.

Άρθρο 26: Όλα τα πρόσωπα είναι ίσα ενώπιον του νόμου και έχουν δικαίωμα, χωρίς καμία διάκριση, σε ίση προστασία του νόμου. Ως προς αυτό το ζήτημα, ο νόμος πρέπει να απαγορεύει κάθε διάκριση και να εγγυάται σε όλα τα πρόσωπα ίση και αποτελεσματική προστασία έναντι κάθε διάκρισης, ιδίως λόγω φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας, γέννησης ή άλλης κατάστασης.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 2(2): Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να εγγυηθούν ότι τα δικαιώματα που περιέχονται σ' αυτό θα ασκούνται χωρίς οποιαδήποτε διάκριση φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκευματος, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας, γεννήσεως ή κάθε άλλης καταστάσεως.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΣΚΛΗΡΗΣ, ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ Η ΤΑΠΕΙΝΩΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Η ΤΙΜΩΡΙΑΣ

Άρθρο 1(1): Για τους σκοπούς αυτής της Σύμβασης, ο όρος "βασανιστήρια" σημαίνει κάθε πράξη με την οποία, σωματικός ή ψυχικός πόνος ή έντονη οδύνη επιβάλλονται με πρόθεση σ' ένα πρόσωπο, με σκοπό ιδίως να αποκτηθούν απ' αυτό ή από τρίτο πρόσωπο πληροφορίες ή ομολογίες, να τιμωρηθεί για μια πράξη που αυτό ή τρίτο πρόσωπο έχει διαπράξει ή είναι ύποπτο ότι την έχει διαπράξει, να εκφοβηθεί ή εξαναγκασθεί αυτός ή τρίτο

πρόσωπο, ή για κάθε άλλο λόγο που βασίζεται σε διάκριση οποιασδήποτε μορφής, εφ' όσον ένας τέτοιος πόνος ή οδύνη επιβάλλονται από δημόσιο λειτουργό ή κάθε πρόσωπο που ενεργεί με επίσημη ιδιότητα ή με την υποκίνηση ή τη συναίνεση ή την ανοχή του. Δεν περιλαμβάνονται ο πόνος ή η οδύνη που προέρχονται μόνον από πράξεις συμφυείς ή παρεμπίπτουσες προς νόμιμες κυρώσεις.

